

Директорлар кеңесі отырысының
2020 жылғы 10 шілдедегі № 6
хаттамасына №6 қосымша

Директорлар кеңесінің
2020 жылғы «10» шілдедегі № 6
шешімімен бекітілді

**«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік
қоғамының экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін
сақтандыру қағидалары**

***(23.12. 2022 жылғы өзгерістер мен толықтыруларды ескере отырып (№14
хаттама)***

Астана қ., 2022 жыл

ІНҚ БОЙЫНША ТҮЙІНДЕМЕ

ІНҚ атауы	«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру қағидалары
ІНҚ иесі	Сақтандыру департаменті
Қолжетімділік деңгейі	Жалпыға қолжетімді
Қоғамның барлық қызметкерлерін ІНҚ-мен таныстыру жөніндегі іс-шаралар	«Ішкі портал» желілік дискіге ІНҚ орналастырылған күннен бастап 1 (бір) жұмыс күні ішінде электрондық пошта арқылы тарату
«KazakhExport» ЭСК» АҚ Директорлар кеңесінің шешіміне сәйкес өзгерістер мен толықтырулар енгізілді:	

Мазмұны

«KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру қағидалары	1
Мазмұны	3
1-тарау. Жалпы ережелер	4
2-тарау. Сақтандыру объектісі.....	6
3-тарау. Сақтандыру жағдайы	7
4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу.....	8
5-тарау. Кепілдіктер.....	10
6-тарау. Сақтандыру сомасының және кредиттік лимиттің мөлшерін айқындау тәртібі	11
7-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	12
8-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны	13
9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері	13
10-тарау. Сауда айналымы және қысқа мерзімді дебиторлық берешек сомасы туралы декларациялар	16
11-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы.....	16
12-тарау. Сақтандыру тәуекелінің артуының салдары	18
13-тарау. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі сақтанушының іс-әрекеті	18
14-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттардың тізбесі.....	19
15-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары	20
16-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі.....	21
17-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары.....	22
18-тарау. Суброгация.....	23
19-тарау. Қосымша шарттар	23
20-тарау. Дауларды шешу тәртібі.....	23

1-тарау. Жалпы ережелер

1. Осы «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру қағидалары (бұдан әрі - Қағидалар) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына, «KazakhExport» ЭСК» АҚ Жарғысына (бұдан әрі - Сақтандырушы) сәйкес әзірленді.

2. Осы Қағидалардың талаптары бойынша Сақтандырушы қысқа мерзімді дебиторлық берешекті сақтандыру шарттарын (бұдан әрі - Сақтандыру шарты) жасасады.

3. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғанысы экспорттаушыға беріледі, оған қатысты қолдау оның Жарғысына сәйкес Сақтандырушының мақсаттары мен міндеттеріне сәйкес жүзеге асырылады.

4. Осы Қағидалардың мақсаты экспорттаушыны Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген оқиғалардың туындау тәуекелдерінен сақтандырудың үлгілік шарттарын айқындау болып табылады.

5. Қағидаларда мынадай ұғымдар пайдаланылады:

1) **Банкроттық**- борышкердің сот шешімімен танылған, оны таратуға негіз болып табылатын дәрменсіздігі;

2) **Шартсыз франшиза** - Сақтандыру шартында белгіленген, Сақтандыру төлемінен шегерілетін сома. Шартсыз франшиза сақтандыру сомасына пайызбен немесе абсолютті мөлшерде белгіленеді;

3) **Пайда алушы**- сақтандыру шартына немесе Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға (заңды тұлға немесе дара кәсіпкер);

4) **Мемлекеттік орган** – Конституциямен, заңдармен, өзге де құқықтық нормативтік актілермен мемлекет атынан мынадай функцияларды жүзеге асыруға уәкілеттік берілген мемлекеттік мекеме:

- жалпыға міндетті тәртіп қағидаларын айқындайтын актілерді шығару;
- әлеуметтік маңызы бар қоғамдық қатынастарды басқару және реттеу;
- мемлекет белгілеген жалпыға міндетті тәртіп қағидаларының қадағалануын бақылау;

5) **Қысқа мерзімді дебиторлық берешек**-жасалған экспорттық жеткізілім үшін келісімшарт талаптарына сәйкес шетелдік контрагенттің сақтанушыға төлеуге жататын сома.

6) **Декларация**-Сақтанушының Келісімшарт бойынша шетелдік контрагентпен сауда айналымы туралы ақпаратты қамтитын құжат.

7) **Қосымша сақтандыру сыйлықақысы**- Сақтандыру шартына сәйкес Сақтанушы төлейтін және Сақтандыру сыйлықақысы мен ең төменгі сақтандыру сыйлықақысы арасындағы айырмашылықты құрайтын сақтандыру сыйлықақысының бөлігі;

8) **Сақтандырылған сауда айналымы**- Сақтандырушы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру міндеттемелерін өзіне қабылдаған барлық айналымдардың (экспорттық жеткізілімдердің) сомасы;

9) **Шетелдік контрагент**- сатып алушы, тапсырыс беруші, қарыз алушы ретінде әрекет ететін және Экспорттаушымен қазақстандық тауарлар, жұмыстар, көрсетілетін қызметтерді экспорттауға келісімшарт жасасқан, кәсіпкерлік қызметті жүзеге асыратын шет мемлекеттің заңды немесе жеке тұлғасы;

10) **Келісімшарт**- Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасындағы қазақстандық тауарлардың, жұмыстардың, көрсетілетін қызметтердің экспортына арналған жазбаша келісім;

11) **Кредиттік лимит** - әрбір Шетелдік контрагент үшін жеке белгіленетін, сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтандыру қорғауы жабатын қысқа мерзімді дебиторлық берешектің ең жоғарғы рұқсат етілетін көлемінің сомасы. Кредиттік лимит жаңартылатын негізде белгіленеді және жиынтығында барлық Шетелдік контрагент бойынша сақтандыру сомасының көлемінен аспайды;

12) **Ең төменгі сақтандыру сыйлықақысы-** Сақтанушы Сақтандыру шарты бойынша Сақтандыру қорғанысының нақты қолданылу кезеңі үшін төлеуге жататын және Қағидалардың 56-тармағына сәйкес есептелетін сақтандыру сыйлықақысының бөлігі;

13) **Ең төменгі сауда айналымы-** Сақтандыруға арналған өтініште және Сақтандыру шартына қосымшада көрсетілген Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасындағы келісімшартқа сәйкес сақтандыру қорғауының қолданылу кезеңі ішінде болжанатын экспорттық жеткізілімдердің ең аз сомасы;

14) **Кейінге қалдырудың ең жоғары кезеңі-** Сақтанушы тарапынан қосымша келісімді алмай, сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешек бойынша Сақтанушы шетелдік контрагентке беруі мүмкін сақтандыру шартында белгіленген төлемді кейінге қалдырудың ең жоғары мерзімі;

15) **Күту кезеңі** - осы Сақтандыру шартында белгіленген уақыт кезеңі, бұл кезең аяқталғаннан кейін Сақтандыру жағдайы басталған болып есептеледі. Күту кезеңі Сақтандырушы Сақтанушыдан Сақтандыру жағдайы туралы хабарландыру алғаннан кейін келесі күні басталады;

16) **Сақтандыру арқылы қорғаудың қолданылу кезеңі-** сақтандыру шартында белгіленген, сақтандыру жағдайы орын алуы және сақтандырушының растауы мүмкін уақыт кезеңі;

17) **Кредиттік лимиттердің тізбесі-** Сақтандырушы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру міндеттемелерін көтеретін қолданыстағы кредиттік лимиттерді көрсететін сақтандыру шартына қосымша;

18) **Сақтандырудың арнайы шарттары** - сақтандырушының уәкілетті органы әрбір жеке кредиттік лимит бойынша қабылдаған ерекше шарттар;

19) **Сақтандыру мүддесі-** бұл Сақтанушының тәуекелдерді болдырмауға және Сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге деген мүліктік мүддесі;

20) **Сақтанушы-** Сақтандырушымен Сақтандыру шартын жасасқан экспорттаушы. Сақтандыру шарты бойынша Сақтанушы бір мезгілде сақтандырылған және пайда алушы болып табылады;

21) **Сақтандыру сыйлықақысы** - Сақтандырушы Сақтандыру шартында айқындалған талаптарда және мөлшерде Сақтанушыға Сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемелерін қабылдағаны үшін Сақтанушы Сақтандырушыға төлеуге міндетті, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

22) **Сақтандыру сомасы-** сақтандыру объектісі сақтандырылған және барлық Шетелдік контрагент бойынша Сақтандыру шартының бүкіл қолданылу кезеңінде Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру шарты бойынша Сақтандырушы жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақшалай сома. Сақтандыру сомасы валютасының түрі Сақтандыру шартында айқындалады;

23) **Сақтандыру төлемі-** шартсыз франшизаны ескере отырып, Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандырушы Сақтанушыға Сақтандыру сомасы шегінде төлейтін, қазақстандық теңгемен көрсетілген ақшалай сома;

24) **Сақтандыру жағдайы-** орын алған кезде Сақтандыру шартында Сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделетін оқиға;

25) **Шетелдік контрагент елі** - заңнамасына сәйкес Шетелдік контрагент құрылған (тіркелген) шет мемлекет;

26) **Транзит елі-** қазақстандық тауарлар осы мемлекет органдарының кедендік бақылауымен өткізілетін шет мемлекет;

27) **Шығын-** Шетелдік контрагенттің Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізілім үшін ақы төлеу бойынша өз міндеттемелерін орындамауы себебінен туындайтын Сақтанушының залалы. Залал анықтамасына Шетелдік контрагенттің Сақтандырушы алдында жіберіп алған пайданы өтеу (төлеу) бойынша берешегінің; тұрақсыздық айыбы, айыппұлдар, өсімпұлдар; есептелген және мерзімі өткен сыйақылар, комиссиялар және жүзеге асырылған экспорттық жеткізу сомасын төлеу болып табылмайтын ақшалай төлем сипатындағы өзге де

осыған ұқсас төлемдер; моральдық залал; сот шығасыларының, оның ішінде Келісімшарт бойынша қандай да бір берешекті өндіріп алуға; сондай-ақ басқаның ақшасын заңсыз пайдаланудан келтірілген залалдарды өндіріп алуға сотқа органдарына жүгінуге байланысты сот шығасыларының туындауы кірмейді.

28) **Сақтандырушының уәкілетті органы-** келіп түскен өтініштер бойынша сақтандыру қорғанысын ұсынуға қатысты шешім қабылдайтын Сақтандырушының ішкі алқалы органы;

29) **Экспорттаушы-** қазақстандық тауарларды, жұмыстарды, көрсетілетін қызметтерді экспорттауға шетелдік контрагентпен келісімшарт жасасқан заңды тұлға немесе дара кәсіпкер;

Қағидалардың 30) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылсын (№14 хаттама)

30) **Экспорттық кредит-** жеке жүзеге асырылған Экспорттық жеткізілім бойынша Шетелдік контрагент төлемі бойынша төлемді кейінге қалдыру немесе бөліп төлеу түрінде, Келісімшарт талаптарында Экспорттаушы Шетелдік контрагентке берген кредит.

31) **Экспорттық жеткізу-**Экспорттаушы мен Шетелдік контрагент арасында жасалған Келісімшарт шеңберінде жүзеге асырған тауарды жөнелту, жұмысты орындау, қызметті көрсету. Әрбір экспорттық жеткізілімнің сомасын (жалпы құнын) Экспорттаушы Сақтандыру шартын орындау мақсатында құжатпен растауға тиіс;

Қағидалардың 32) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылсын (№14 хаттама)

32) **Сақтандыру оқиғасы-** нәтижесінде Сақтанушының мүліктік мүдделеріне залал келтірілуі мүмкін және кейіннен сақтандыру жағдайы деп танылуы мүмкін оқиға.

Жоғарыда көрсетілген ұғымдар егер Қағидаларда өзгесі көзделмесе, Қағидалардың мәтінінде жекеше немесе көпше түрде, бас әріппен немесе кіші әріппен пайдаланылуына қарамастан, осы тармақта айқындалған мағынада түсініледі.

2-тарау. Сақтандыру объектісі

6. Сақтандыру объектісі шетелдік контрагенттің келісімшарт бойынша экспорттық жеткізілім үшін ақы төлеу жөніндегі міндеттемелерді бұзу нәтижесінде туындайтын залалды өтеу міндетіне байланысты сақтанушының мүліктік мүддесі болып табылады. Кейінге қалдырудың ең жоғары кезеңі шетелдік контрагенттің әрбір келісімшартына белгіленеді және сақтандыру шартында көрсетіледі.

7. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек, егер төменде көрсетілген талаптар бір уақытта орындалса, сақтандырылған болып табылады. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек:

1) Сақтандыру қорғауының қолданылу кезеңі ішінде, бірақ кредиттік лимит күшіне енген күннен ерте емес, экспорттық жеткізілімге байланысты келісімшарттардан туындады.

2) қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлеу мерзімі сақтандыру қорғауының қолданылу кезеңі басталған кезде басталған жоқ.

3) қолданыстағы заңнамада белгіленген тәртіппен оны өндіріп алуға қандай да бір шектеулер жоқ, оған қатысты жарамды болып табылады.

4) сақтанушы сақтандырушыға декларацияларда уақтылы тиісті түрде мәлімдеген.

5) оған қатысты Сақтанушы Кредиттік лимитті белгілеу кезінде және (немесе) Сақтандыру шартында көзделген сақтандырудың арнайы талаптарын орындады.

6) төлемді кейінге қалдыру, егер сақтандырушы өзгеше келіспесе, кейінге қалдырудың ең жоғары кезеңінен аспайтын кезеңді құрайды.

8. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек, егер төменде көрсетілген шарттардың кем дегенде біреуі орындалса, сақтандырылмайды. Қысқа мерзімді дебиторлық берешек:

1) шетелдік контрагенттің өз міндеттемелерін орындамауына байланысты сақтанушыға келісімшарт бойынша төлеуге жататын кез келген тұрақсыздық айыбын (айыппұлды, өсімпұлды) білдіреді.

2) бұл Сақтанушыға жеткізілетін тауарларға зиян келтіруден немесе бүлінуден туындаған шығындарды өтеуді білдіреді.

3) егер Сақтандырушымен өзгеше келісілмесе, Келісімшарттан төмендегі туындады:

- Сақтанушы тікелей немесе жанама бақылауды жүзеге асыратын шетелдік контрагентпен жасалған, оның ішінде, бірақ тек қана емес, оның капиталына Сақтанушы тікелей немесе жанама түрде қатысады;

немесе

- Сақтанушыны тікелей немесе жанама бақылайтын шетелдік контрагентпен, оның ішінде Сақтанушының капиталына тікелей немесе жанама қатысу арқылы жасалады;

немесе

- Сақтанушымен бір тұлғаның жалпы тікелей немесе жанама бақылауында болатын шетелдік контрагентпен жасалады.

4) егер Сақтандырушымен өзгеше келісілмесе, шетелдік контрагенттен басқа тұлға төлеуі тиіс төлем.

5) Экспорттық жеткізілімге байланысты пайда болды, ол бойынша Сақтанушы келісімшарт талаптарында көзделген аванстық төлемдерді алмаған.

6) оған қатысты Сақтанушы Сақтандырушымен алдын ала келіспей, егер мұндай қамтамасыз ету барлық қысқа мерзімді дебиторлық берешекке қолданылмаса, қандай да бір қамтамасыз ету нысанын алды.

7) егер сақтандыру шартымен өзгеше келісілмесе, үшінші елге экспорттық жеткізілімге, үшінші елден төлемді жүзеге асыруға байланысты туындады. Үшінші ел дегеніміз - шетелдік контрагенттен басқа кез-келген ел.

8) Экспорттық жеткізілімге қатысты туындады, ол бойынша алу кезінде төлем көзделген (үстеме төлеммен немесе төлемге қарсы жеткізіліммен) не төлем ақшалай емес нысанда көзделген.

9) оған қатысты Қағидалардың 7-тармағында көрсетілген талаптардың кем дегенде біреуі орындалмайды.

10) егер қол қойылған күні қолданыстағы немесе аяқталған келісімшарттар бойынша осы шетелдік контрагент бойынша мерзімі өткен дебиторлық берешек болса, сақтандырылған болып табылмайды.

11) Сақтанушы сақтандырушымен жазбаша келісімсіз өз міндеттемелерін орындауды тоқтата тұрмаған жағдайда, кез келген қолданыстағы немесе аяқталған келісімшарттар бойынша тиесілі төлем мерзімінде шетелдік контрагенттің төлемеу жағдайы туындағаннан кейін және сақтанушының келісімшарт бойынша одан әрі міндеттемелері болған жағдайда сақтандырылған болып табылмайды.

9. Кредиттік лимит мөлшерінен тыс төленбеген сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешек кредиттік лимитке түсетін сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекті экспорттық жеткізу үшін төлем шотына шетелдік контрагенттен төлем алынғаннан кейін оның шегіне қосылады.

3-тарау. Сақтандыру жағдайы

10. Қағидаларға сәйкес жасалған шарт бойынша сақтанушыға шетелдік контрагенттің келісімшарт бойынша міндеттемелерді, атап айтқанда сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлеу жөніндегі міндеттемелерді орындамауына немесе тиісінше орындамауына байланысты және осы тарауда тізімделген бір немесе бірнеше оқиғалардың туындауы нәтижесінде болған залал тәуекелінен сақтандыру қорғанысы беріледі.

11. Саяси сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) транзит елінің мемлекеттік органының не Экспорттық жеткізілім тағайындалған елдің не экспорттаушыға меншік құқығында тиесілі тауарға, жұмысқа, көрсетілетін қызметке,

орындалған жұмыс нәтижесіне меншік құқығын экспроприациялау, тәркілеу, шектеу жөніндегі Шетелдік контрагент елдің әрекеті;

2) шетелдік контрагенттің келісімшарт бойынша міндеттемелерін орындауына ішінара немесе толық кедергі келтіретін Қазақстан Республикасын қоспағанда, кез келген елдің заңнамалық актісінің, үкіметінің немесе мемлекеттік органының шешімінің күшіне енуі;

3) Экспорттаушы Келісімшарт бойынша Экспорттық жеткізілім бойынша міндеттемелерді орындаған жағдайда, Экспорттық жеткізілімді шектейтін немесе оған тыйым салатын Экспорттық жеткізілім тағайындалған елдің мемлекеттік органының күтпеген әрекеті;

4) соғыс (Қағидалардың 15-тармағының 6) тармақшасында көзделген жағдайды қоспағанда), азаматтық толқу, келісімшарт бойынша экспорттық жеткізілімге ақы төлеу жөніндегі міндеттемелерді орындауға кедергі келтіретін Қазақстан Республикасынан тыс жерлерде жаппай сипаттағы тәртіпсіздік;

5) шетелдік контрагент елінің мемлекеттік органының еркін айырбасталатын валютаға айырбастауды және/немесе төлем аударуды шектейтін немесе оған тыйым салатын күтпеген әрекеті.

12. Коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғалары:

1) Шетелдік контрагенттің банкроттығы;

2) Шетелдік контрагенттің келісімшартқа сәйкес қаржылық міндеттемелерді орындамауы.

13. Сақтандыру жағдайы ретінде қаралатын оқиға төменде тізімделген барлық белгілерге ие болуы тиіс:

1) оқиғаның басталу ықтималдығы мен кездейсоқтығы;

2) оқиғаның орын алуының нақты уақытына немесе орнына, сондай-ақ оқиғаның орын алуы нәтижесіндегі залалдар көлеміне қатысты болжанбайтындығы;

3) Тараптары немесе, ең болмағанда, Сақтанушы көрінеу білген немесе алдын ала хабардар болған, оқиға Сақтандыру шартының қолданылуы шегінде сөзсіз және объективті түрде орын алу мүмкіндігі тәуекелінің болмауы;

4) оқиғаның орын алуы Сақтанушының мүліктік мүддесі үшін теріс, тиімсіз экономикалық салдарға ие;

5) оқиғаның орын алуы Сақтанушының ерік білдіруіне және (немесе) пиғылына байланысты емес және пайда алу және (немесе) ұтысқа ие болу (алыпсатарлық тәуекел) мақсатын көздемейді.

14. Сақтандыру шартындағы сақтандыру жағдайларының тізбесі өзге де сақтандыру жағдайлары көзделуі мүмкін Қағидалардың осы тарауының талаптарына сәйкес көрсетіледі.

15. Сақтандыру шартында келісімшартты іске асыруға байланысты өзге де тәуекелдерді сақтандыру көзделуі мүмкін.

16. Қағидалардың осы тарауында және Сақтандыру шартында айқындалған және сақтанушыға залал келтірген бір немесе бірнеше сақтандыру оқиғаларының орын алу фактісі сақтандыру жағдайы болып табылады.

4-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

17. Егер сақтандыру шартында өзгеше ескертілмесе, сақтандыру қорғауымен мынадай жағдайлардың нәтижесінде туындаған залалдар өтелмейді:

1) сақтанушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған немесе оның орын алуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

2) заң актілерінде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себептік байланыста болатын қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған сақтанушының іс-әрекеттері;

Қағидалардың 17-тармағының 3) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

3) Сақтанушы келіскен және ол бойынша жауапкершілік көтеретін шет мемлекеттің Мемлекеттік органының іс-қимылы;

Қағидалардың 17-тармағының 4) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

4) Шетелдік контрагент елінен Сақтанушыға ақшалай қаражатты аударуға және айырбастауға Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі басталатын күнге дейін немесе Сақтандыру шартын кейіннен ұзарту мерзімі болатын күнге шектеулердің болуы;

5) радиацияның және/немесе радиоактивті зақымдану, ядролық қаруды пайдалану, уытты заттарды қолдану немесе олардың ағып кетуінің тікелей немесе жанама әсері;

6) Қытай Халық Республикасы, Америка Құрама Штаттары, Ресей Федерациясы, Ұлыбритания және Солтүстік Ирландия Біріккен Корольдігі және Француз Республикасы сияқты бес мемлекеттің кез келгені арасындағы соғыс (соғыс қимылдары басталғанға дейін немесе одан кейін тәуелсіз);

Қағидалардың 17-тармағының 7) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

7) Сақтандыру шартын жасасу күніне немесе оны одан әрі ұзарту мерзіміне орын алған шет мемлекеттің Мемлекеттік органының Сақтанушыға қатысты іс-әрекеті;

Қағидалардың 17-тармағының 8) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

8) Сақтанушының Сақтандырушыға көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы, сондай-ақ Сақтанушының Сақтандыру объектісі туралы талаптарды (қолданылу мерзімі, келісімшарт сомасы, жеткізілетін тауарлар және оларды жеткізу тәсілі, жеткізу елі, төлем және кейінге қалдыру шарттары және т.б.) қамтитын Келісім мен Сақтандыру шартын жасасу және іске асыру үшін Сақтандырушыдан оны мақсатты пайдалану, шетелдік контрагент, сақтандыру тәуекелін қоса алғанда, елеулі фактілерді, жайттарды жасыруы;

9) сақтанушының сақтандыру жағдайынан болған шығындарды азайту бойынша шараларды қасақана қолданбауы;

10) сақтандыру жағдайының орын алғаны туралы сақтандырушыны хабардар етпеу немесе уақтылы хабардар етпеу;

Қағидалардың 17-тармағының 11) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

11) сақтанушының сақтандыру жағдайының орын алуы үшін жауапты Шетелдік контрагентке өзінің талап қою құқығынан бас тартуы, сондай-ақ Сақтандырушының талап ету құқығын іске асыру үшін қажетті құжаттарды беруден бас тартуы;

12) Сақтанушының мемлекеттік органнан, кепілгерден немесе кез келген басқа мекемеден тиісті залалды толық мөлшерде өтеуі;

13) Сақтанушының Қағидалардың 5-тарауында көрсетілген қандай да бір кепілдіктерді қадағаламауы;

Қағидалардың 17-тармағының 14) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

14) коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы орын алған кезде Сақтанушының шетелдік контрагентпен үлестес болуы;

15) Қағидалардың 3-тарауында көрсетілген және Сақтандыру шартында көрсетілмеген оқиғаларға байланысты емес оқиғалардың орын алуы;

Қағидалардың 17-тармағының 16) - 18) тармақшалары Қағидалар Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылды (№14 хаттама)

16) Сақтанушы тарабынан қабылданған шарттар, міндеттемелер мен кепілдіктер, оның ішінде өзі жеткізетін тауарларға, жұмыстарға, қызметтерге қойылатын техникалық талаптар (саны, ассортименті, сапасы, жинағы, ыдысы, қаптамасы, бағасы, жеткізу мерзімі) тарабынан кез келген бұзушылықтар, бұл ретте аталған бұзушылықтар сомасына ғана залалдар жабылмайды;

17) Сақтандыру төлемі қоршаған ортаның ластануын болдырмау, ластануға қарсы күрес немесе қоршаған ортаны қалпына келтіру бойынша қандай да бір шығыстарды қамтымайтынын назарға ала отырып, Сақтанушының Қазақстан Республикасы және шет мемлекеттер, оның ішінде қоршаған ортаны немесе денсаулықты қорғауға, халықтың құқықтарын қорғауға қатысты нормативтік құқықтық актілерінің талаптарын қадағаламауы;

18) Сақтанушының Сақтандыру мүддесінің болмауы.

18. Егер сақтандыру шартында өзгеше белгіленбесе, сақтандырушы сақтанушыға моральдық залалды, сот шығындарын, тұрақсыздық айыбын өтеу бойынша сақтандыру төлемін жүргізбейді.

19. Сақтандыру шартында Сақтандыру жағдайларынан өзге ерекшеліктер және сақтандырудың өзге де шектеулері көзделуі мүмкін.

5-тарау. Кепілдіктер

20. Сақтанушы мынаған кепілдік береді және келіседі:

1) ол Сақтандыру шартын жасасу күніне Сақтандыру шарты бойынша Сақтандыру жағдайына алып келуі мүмкін қандай да бір талаптарды, шарттарды немесе оқиғаларды білмейді және Сақтанушы ұсынған барлық ақпарат шынайы және дұрыс болып табылады және ешқандай маңызды ақпарат жасырылмаған;

Қағидалардың 20-тармағының 2) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

2) Сақтанушы мен Шетелдік контрагент арасындағы барлық шарттар келісімшартты орындау кезінде сақталуы тиіс заңнамалық және өзге де нормативтік құқықтық актілеріне толық сәйкес жүзеге асырылды;

3) ол сақтандыру шартының қолданылу мерзімі кезінде барлық жауапкершілікпен және сақтандыру шартын жасамаған жағдайдағыдай әрекет етеді және залалды болдырмау, азайту және/немесе өтеу үшін барлық ықтимал шараларды қабылдайтын болады, оның ішінде, бірақ онымен шектелмей:

- Сақтандырушымен келісім бойынша Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғанға дейін және/немесе кейін қолжетімді болуы мүмкін барлық ықтимал арналар, оның ішінде дипломатиялық, заңды, әкімшілік, бейресми арналар;

- валюта айырбастау және ақша аудару шаралары;

- Сақтандырушының келісімінсіз кез келген залалға немесе ықтимал залалға қатысты қандай да бір ымыралы шарттар жасасуға жол бермеу;

- жазбалар мен құжаттарға, сондай-ақ куәларға қолжетімділікті қоса алғанда, сақтандыру оқиғасын тергеуге барынша жәрдемдесу;

4) ол талап етілетін лицензияларды немесе рұқсаттарды алу үшін барлық шараларды қабылдады немесе қабылдайды және барлық шараларды уақтылы қабылдайды және кез келген жаңа лицензиялық немесе рұқсат беру талаптарын сақтау үшін осындай лицензияларды немесе рұқсаттарды алу, ұзарту, жаңарту немесе түзету үшін, егер жоғарыда аталған лицензиялар немесе рұқсаттарды алу міндетті болып табылса, барлық құжаттарды ұсынады;

5) ол Қазақстан Республикасының және шет мемлекеттің заңнамасына сәйкес әрекет етеді және әрекет етуін жалғастыратын болады;

ол Сақтандырушыны алдын ала хабардар етпей және оның келісімінсіз Келісімшартқа, сондай-ақ Сақтандыру шартына елеулі өзгерістер әкелуі мүмкін қандай да бір іс-әрекеттер қабылдамайды.

Қағидалардың 21-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

21. Сақтанушы құпиялылықтың сақталуына кепілдік береді, яғни ол қандай да бір уақытта Сақтандырушының жазбаша келісімінсіз Шетелдік контрагентті қоса алғанда, қандай да бір үшінші тарапқа сақтандыру шартының болу фактісін ашпайды.

22. Сақтандыру шартында қосымша кепілдіктер мен ерекше талаптар көзделуі мүмкін.

6-тарау. Сақтандыру сомасының және кредиттік лимиттің мөлшерін айқындау тәртібі

23. Сақтандыру сомасы - тараптардың келісімі бойынша айқындалатын сома, оның шегінде сақтандырушы барлық шетелдік контрагенттерге қатысты сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемдерін төлеуге міндеттенеді.

24. Сақтандыру сомасының мөлшері сақтандыру шартында белгіленеді. Сақтандыру шартын жасасу сәтіндегі сақтандыру сомасы әрбір шетелдік контрагент бойынша мәлімделген ең төменгі сауда айналымдарының сомасына тең. Сақтанушы Сақтандыру шартында көрсетілген мерзімдерде барлық Декларацияларды ұсынғаннан кейін, Сақтандыру сомасының көлемі Сақтандырылған сауда айналымдарының сомасына тең болады. Егер Сақтандырылған сауда айналымы Декларацияларға сәйкес Ең төменгі сауда айналымынан кем болған жағдайда, Сақтандыру сомасының мөлшері өзгермейді.

25. Сақтандырушы әрбір шетелдік контрагент бойынша барлық сақтандыру жағдайлары бойынша жеке жүзеге асырылатын сақтандыру төлемдері бойынша сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін айқындау үшін кредиттік лимитті белгілейді.

26. Кредиттік лимит немесе бұрын белгіленген кредиттік лимиттің ұлғаюы Сақтанушының белгіленген нысан бойынша сұрау салуы негізінде белгіленеді.

27. Кредиттік лимитті белгілеу туралы шешімді уәкілетті орган немесе Сақтандырушының уәкілетті тұлғасы қабылдайды.

28. Егер бұрын белгіленген жаңа кредиттік лимитті белгілеу немесе өзгерту туралы және (немесе) кредиттік лимитке қатысты сақтандырудың арнайы шарттарын өзгерту туралы шешім қабылданса, сақтандырушы мұны кредиттік лимиттер тізбесінде көрсетеді және осындай тізбені сақтанушыға жібереді. Кредиттік лимиттер тізбесі Сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады. Сақтандыру шартына өзгерістер сақтандыру шартына қосымша келісім жасасу жолымен енгізіледі. Бір шетелдік контрагент бойынша бұрын белгіленген кредиттік лимитті басқа шетелдік контрагент бойынша кредиттік лимитке ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлемей ауыстыру туралы шешім қабылданған жағдайда, жаңа кредиттік лимит бойынша сақтандыру қорғауының қолданысының аяқталу күні алынып тасталатын кредиттік лимиттің сақтандыру қорғауының қолданысының аяқталу күнінен кешіктірілмеуге тиіс.

29. Кредиттік лимит және (немесе) кредиттік лимитке қатысты сақтандырудың арнайы шарттары кредиттік лимиттер тізбесінде көрсетілген күннен бастап күшіне енеді. Егер шетелдік контрагент бойынша бұрын кредиттік лимит белгіленген болса, онда жаңа кредиттік лимит белгіленген сәттен бастап қолданысын тоқтатады. Сақтандыру шартына өзгерістер сақтандыру шартына қосымша келісім жасасу жолымен енгізіледі.

30. Кредиттік лимиттер тізбесінде жекелеген кредиттік лимиттерге қатысты сақтандырудың арнайы шарттары, сондай-ақ сақтандырушы кредиттік лимит белгілеген жекелеген шетелдік контрагентке қатысты сақтандыру шарттары көзделуі мүмкін. Мұндай ерекше шарттар күту кезеңінің, төлемді кейінге қалдырудың максималды кезеңінің, сақтандыру сыйлықақысының және т.б. мәндері болуы мүмкін.

31. Сақтанушы шетелдік контрагенттің сұрауы бойынша сақтандырушының алдын ала келісімінсіз шетелдік контрагентке төлемді қосымша кейінге қалдыруды (ұзартуды) беруге, яғни Сақтандырушының алдын ала келісімі талап етілетін Қағидалардың 30-тармағында көрсетілген жағдайларды қоспағанда, ең жоғары кейінге қалдыру кезеңі шегінде экспорттық келісімшартта айқындалған төлем күнін неғұрлым кейінгі күнге ауыстыруға құқылы. Бұл ретте Сақтанушы, егер мұндай көшіру 30 (отыз) күнтізбелік күннен артық жүзеге асырылса, сондай-ақ шетелдік контрагенттің сол жөнелтілім бойынша төлем күнін ауыстыру туралы

сұрау салумен екінші және кейінгі өтініштері туралы сақтандырушыны хабардар етуге міндетті.

32. Сақтанушы келесі жағдайларда төлемді қосымша кейінге қалдыруға (ұзартуға) Сақтандырушының алдын ала келісімін алуға міндетті:

- 1) егер кейінгі төлем күні ең жоғарғы кейінге қалдыру мерзімінен асып кетсе;
- 2) сақтандыру тоқтатылған Шетелдік контрагентке қатысты;
- 3) Сақтанушы Сақтандырушыға теріс ақпарат туралы хабарлама не Сақтандыру тәуекелін іске асыру туралы хабарлама жіберген немесе жіберуге тиіс шетелдік контрагентке қатысты;
- 4) егер Келісімшарт бойынша төлем әдісі ретінде аккредитив арқылы төлемдер келісілсе.

33. Кредиттік лимитті ұлғайту туралы шешім Кредиттік лимиттер тізбесін өзгерту туралы Сақтандыру шартына қосымша келісімге қол қойылған күннен бастап күшіне енеді және өзінің қолданысын барлық сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекке таратады.

34. Сақтандырушы Сақтанушыдан сақтандыруға сұрау салуда Сақтанушы көрсеткен ақпараттағы теріс ақпарат туралы, өзгерістер туралы хабарлама алған жағдайда не егер сақтандырушы мұндай ақпаратты өз бетінше алған болса, Сақтандырушы Кредиттік лимитті азайту немесе күшін жою не осы кредиттік лимитке қатысты Сақтандыру шарттарын өзгерту туралы шешім қабылдаған жағдайда Сақтанушының осындай шешімі туралы хабардар етеді. Кредиттік лимит бойынша бұл шешім Сақтандырушы көрсетілген хабарламаны жіберген күннен кейінгі күннен бастап немесе осындай хабарламада көрсетілген күннен бастап күшіне енеді.

35. Кредиттік лимит мөлшерінен тыс төленбеген сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешек кредиттік лимитке түсетін сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлем шотына төлем алынғаннан кейін оның шегіне қосылады.

7-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

36. Сақтандырушының Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша ресімделген Сақтанушының өтініші бойынша кредиттік лимиттерді белгілеуі сақтандыру шартын жасасу үшін негіз болып табылады.

37. Осы Қағидаларда көрсетілген сақтандыру түрі бойынша сақтандыру қорғауын ұсыну туралы өтінішпен бірге Сақтанушы Сақтандырушыға клиенттің толтырылған сауалнамасын және Сақтандырушы бекіткен құжаттар тізбесін ұсынуы тиіс. Сақтанушы клиенттің сауалнамасын Қазақстан Республикасының қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнамасының талаптарын орындау мақсатында Сақтандырушымен іскерлік қатынастар орнатылғанға дейін ұсынады.

38. Сақтандыру шартының мазмұнын, талаптары мен нысанын сақтандырушының уәкілетті органы сақтандыру шартының үлгілік нысаны түрінде бекітеді.

39. Сақтанушы мен Сақтандырушы арасындағы келісім бойынша осы Сақтандыру қағидаларының негізінде және Сақтандырушының алқалы органының шешімі бойынша сақтандыру қағидаларының жекелеген ережелерін өзгертуді, алып тастауды көздейтін сақтандыру шарттары, сондай-ақ сақтандыру шартын жасасу кезінде айқындалатын қосымша талаптар жасалуы мүмкін.

40. Сақтандыру шарты тараптар келіскен және сақтандыру шартында көрсетілген мерзімге жасалады.

41. Сақтанушы сақтандыру шартын жоғалтқан жағдайда сақтандырушы сақтанушының жазбаша өтініші негізінде сақтандыру шартының телнұсқасын береді, содан

кейін жоғалған сақтандыру шарты жарамсыз деп есептеледі және ол бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

7-тарау Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес 41-1-тармақпен толықтырылды (№14 хаттама)

41-1. Сақтандыру шарттары тараптар арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы электрондық нысанда жасалуы мүмкін.

8-тарау. Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі мен орны

42. Сақтандыру шарты, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын бөліктермен төлеген жағдайда ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын немесе бірінші сақтандыру жарнасын төлеген күннен бастап күшіне енеді.

43. Сақтандыру шарты Қағидалардың 17-тарауына сәйкес өз қолданысын тоқтатады.

44. Сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңі Сақтандыру шартымен айқындалады.

45. Сақтандыру шартының қолданылу орны (сақтандыру аумағы) сақтандыру шартында көрсетілген аумаққа ғана қолданылады.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

46. Сақтанушы мынаған құқылы:

1) Сақтандырушыдан осы Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру шарттарын, өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап ету;

2) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алу;

3) келтірілген залалдың мөлшерін бағалау үшін тәуелсіз сарапшының қызметтерін пайдалану;

4) келтірілген залалдың көлемін бағалау нәтижелерімен және сақтандырушы немесе тәуелсіз сарапшы жүргізген сақтандыру төлемі көлемінің есептерімен танысу;

5) Сақтандырушының Сақтандыру төлемін төлеуден бас тарту немесе оның көлемін азайту туралы шешімін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен даулау;

6) Сақтандыру шартында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемін алу;

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау.

Қағидалардың 46-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес 8) тармақшамен толықтырылсын (№14 хаттама)

8) Сақтандырушыға кредиттік лимитті өзгертуге сұрау салу жіберу;

47. Сақтанушы мынаған міндетті:

1)Сақтандырушыға Сақтандыру шартында белгіленген нысан бойынша және мерзімдерде толтырылған декларацияларды ұсыну;

2)Сақтандырушы Сақтандыру шартында кредиттік лимиттер белгілеген шетелдік контрагенттермен жасалған барлық келісімшарттар бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешектің барлық сомасын декларацияда мәлімдеу;

Қағидалардың 47-тармағының 3) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

3)Сақтандырушымен Келісімшарт талаптарының өзгеруін келісу;

4)Сақтандырушыға Сақтандыру тәуекелінің жағдайы, өзіне белгілі, Сақтандыру шарты жасалғанға дейін және Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандыру жағдайының туындауына маңызды әсер етуі мүмкін жайттар мен талаптар туралы хабардар ету;

5)Қағидалардың 5-тарауында және Сақтандыру шартында тізімделген барлық шарттарға мүлтіксіз кепілдік беру және оларды орындау;

6)экспорт басталғанға дейін өзінде барлық талап етілетін лицензиялар мен рұқсаттардың болуын қамтамасыз ету;

7)Сақтандыру жағдайының орын алуы салдарынан туындауы мүмкін Залал сомасына Шартсыз франшиза мөлшерінде қатысуға және сақтандырмау, сақтандыру объектісі құнының сақтандыру қорғауымен жабылмаған бөлігін бермеу;

8)Сақтандырушыға Сақтандыру шартын жасау және орындау үшін қажетті барлық мәліметтерді ұсыну;

9)шетелдік контрагенттен келісім-шартта белгіленген мерзімдерде тиесілі төлем алынбаған жағдайда, сақтандырушыға тиесілі төлем күнінен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде жазбаша хабарлау;

10) сонымен қатар Сақтандырушының нұсқауларына сәйкес сақтандыру оқиғасының орын алуын болдырмау және сақтандыру оқиғасы орын алған кездегі залалдың мөлшерін азайту бойынша, сондай-ақ залалдың өтемін алу бойынша барлық шараларды жүргізу, бұл ретте Сақтанушы сақтандыру қорғауы болмағандай әрекет етуге міндетті;

11) 10 (он) күнтізбелік күннен кешіктірмей (егер Сақтандыру шартында шот берудің өзге кезеңі көрсетілмесе), келісімшарт бойынша шот-фактура, оның ішінде шетелдік контрагенттің экспорттық жеткізілімге ақы төлеу жөніндегі міндетінің туындау сәтін айқындайтын жағдайларда экспорттық жеткізілімге ақы төлеуге шот-фактуралар шығару. Шот-фактура мерзімі келісімшарт талаптарына сәйкес экспорттық жеткізу күнінен басталады. Сақтанушы осы міндеттемені сақтамаған жағдайда Сақтандырушының сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуді талап етуге құқылы, ал Сақтанушы мұндай қосымша төлемді Сақтандырушы шот берген күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде жүргізуге міндетті.

12) шетелдік контрагент келісімшарт бойынша тиесілі төлемді мерзімінде төлемеген және Сақтанушыда келісімшарт бойынша одан әрі міндеттемелері болған кезде сақтандырушымен жазбаша келісілгенге дейін өз міндеттемелерінің орындалуын тоқтата тұруға құқылы;

13) Сақтандыру шартына, Келісімшартқа қолданылатын заңнаманың, оның ішінде қоршаған ортаны қорғау туралы заңнаманың, парақорлыққа және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманың, қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманың, құпиялылық және коммерциялық құпия туралы заңнаманың, инсайдерлік мәмілелер туралы заңнаманың барлық талаптарын сақтау;

14) Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарналарын) төлеу;

15) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның орын алғаны туралы Сақтандырушыны хабардар еткеннен кейін 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға Келісімшарт бойынша қандай да бір төлемді алған кезде жазбаша хабарлау;

16) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға орын алғаннан кейін Сақтандырушының келісімінсіз Шетелдік контрагентпен қандай да бір келісім жасаспау;

17) Сақтандыру жағдайының (суброгация) орын алуы үшін жауапты субъектке талап қою құқығының Сақтандырушыға ауысуын қамтамасыз ету;

18) Сақтандырушының алдын ала жазбаша келісімінсіз үшінші тұлғаларға сақтандыру шартының болу фактісін ашпау;

19) осы Қағидалардың 10-тармағының 5) тармақшасында көрсетілген оқиға орын алған кезде Шетелдік контрагентке Келісімшарт бойынша тиесілі төлемді одан әрі Сақтанушыға аудару үшін арнайы банк шотына бөлек орналастыруға нұсқау беру.

Қағидалардың 47-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес 20)-24) тармақшалармен толықтырылсын (№14 хаттама)

20) Сақтандырушының талабы бойынша ең төменгі сауда айналымынан асқан сауда айналымына, сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекке қатысты қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеу;

21) тәуекелдерді болдырмауға және сақтандыру жағдайының орын алуына жол бермеуге мүдделі болу.

22) 17-тарауда көрсетілген негіздер бойынша Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде - Сақтандыру шартын бұзу туралы келісімге қол қою;

23) Сақтандыру шартының қолданылу мерзімі ішінде тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 30-күнінен кешіктірмей Сақтандырушыға жазбаша түрде мынадай ақпараттың берілуін қамтамасыз етсін:

- Экспорттаушының есепті тоқсандағы экспорттық түсімінің көлемі;
- Экспорттаушының есепті тоқсандағы түсімінің көлемі;
- Экспорттаушының есепті тоқсандағы экспорттық түсімінің сомасы;
- есепті тоқсанда экспорттаушы өндірген өнімнің/орындалған жұмыстардың/көрсетілген қызметтердің көлемі;
- есепті тоқсандағы барлық жұмыс орындарының саны;
- есепті тоқсанда Экспорттаушы құрған жаңа жұмыс орындарының саны;
- есепті тоқсанда Экспорттаушы төлеген салықтардың сомасы;

24) ұсынылған қолдау көлемінен кем болмайтын сомаға өнім (немесе жұмыстар/қызметтер) экспортын ақшалай түрде жүзеге асыру.

48. Сақтандырушы мынаған құқылы:

1) Сақтанушыдан Сақтандыру шартын жасасу және орындау үшін қажетті мәліметтерді ұсынуды талап ету;

2) шет мемлекеттің тиісті мемлекеттік органдарынан Сақтандыру жағдайының орын алу фактісін және Залалдың мөлшерін растайтын құжаттарды сұрату;

3) экспортталатын қазақстандық тауарлардың және/немесе қызметтердің құнын айқындау және / немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде залалдың мөлшерін айқындау үшін тәуелсіз сарапшының немесе бағалаушының қызметтерін пайдалану;

4) сақтанушыдан кешіктірілген төлем туралы хабарлама алғаннан кейін шығынды азайту және қарыздарды өндіріп алу жөніндегі іс шараларға қатысу;

5) осы Қағидалардың 4-тарауында көзделген негіздер бойынша Сақтандыру төлемін толық немесе ішінара жүзеге асырудан бас тарту;

6) көрінеу жалған ақпарат берген немесе алынған төлем туралы хабарламаған жағдайда Сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға немесе оның қайтарылуын талап етуге құқылы емес;

Регламенттің 48-тармағы Қоғам Басқармасының 2022 жылғы 30 маусымдағы шешіміне (№39 хаттама)сәйкес 7) -10) тармақшалармен толықтырылды.

7) Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген өзге де іс-әрекеттер жасау;

8) Қағидалардың 24-тармағына сәйкес Сақтанушыдан қысқа мерзімді дебиторлық берешек сомасы бойынша қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап ету;

9) Қағидалардың 17-бөліміне сәйкес шартты бұзу;

10) осындай кредиттік лимитке қатысты кредиттік лимитті азайту немесе жою не сақтандыру шарттарын өзгерту - сақтанушыдан не шығынның туындауына әкеп соғуы мүмкін жайттар туралы өз бетінше теріс ақпарат алған жағдайда;

11) сақтандыру шартының қолданылу мерзімін ұзарту кезінде сақтандыру сыйлықақысының және сақтандыру тарифінің сомасын ұлғайту;

49. Сақтандырушы мынаған міндетті:

1) Сақтанушыны осы Сақтандыру қағидаларымен таныстыру және оның талабы бойынша осы Қағидалардың көшірмесін ұсыну (жіберу);

2) Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру шартында белгіленген көлемде, тәртіппен және мерзімде Сақтандыру төлемін жүргізу;

3) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандыру құпиясын қамтамасыз ету;

4) егер мұндай шығыстар Сақтандырушының нұсқауларына сәйкес қажет болса және жүргізілсе және тиісті шаралар сәтсіз болса да, Сақтанушыға шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарды өтеу;

Қағидалардың 49-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес 5) және 6) тармақшалармен толықтырылды (№14 хаттама)

5) Сақтанушы не оның өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайларда сақтанушыны жетіспейтін құжаттар туралы дереу, бірақ әрбір жетіспейтін құжат қабылданғаннан кейін 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде, сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін көзделген құжаттардың толық пакеті қабылданғанға дейін хабардар етуге міндетті, бұл ретте күту кезеңі жетіспейтін құжаттар алынған күнге дейін тоқтатыла тұрады.

6) Сақтанушы кредиттік лимитті өзгертуге өтініш берген жағдайда:

- Сақтанушыдан қосымша ақпарат сұрату;

- Сақтанушының өтінішін қарау;

- қарау қорытындысы бойынша Сақтанушыны қабылданған шешім туралы хабардар ету және оң шешім болған жағдайда, кредиттік лимиттердің өзгертілген тізбесімен шартқа қосымша келісімге қол қою жөніндегі іс-шараларды жүргізу.

50. Сақтандыру шартында тараптардың Қазақстан Республикасының заңнамасына қайшы келмейтін өзге де құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Сауда айналымы және қысқа мерзімді дебиторлық берешек сомасы туралы декларациялар

51. Сақтанушы декларацияларды белгіленген нысан бойынша сақтандыру шартында көрсетілген тәртіппен және мерзімдерде жіберуге міндетті.

52. Сақтанушы Сақтандырушы кредиттік лимиттер белгілеген шетелдік контрагенттермен жасалған барлық келісімшарттар бойынша қысқа мерзімді дебиторлық берешектің барлық сомасын декларацияда мәлімдеуге міндетті.

53. Сақтанушы декларацияларды уақтылы беру жөніндегі өз міндеттемелерін бұзған немесе Қағидалардың 51-тармағын бұзған жағдайда, Сақтанушы сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешектің декларацияланбаған сомасына қатысты сақтандырушыға сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндетті. Бұл ретте Сақтандырушы Сақтандыру шартынан бас тартуға құқылы.

11-тарау. Сақтандыру сыйлықақысы

Қағидалардың 54-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылды

54. Сақтандыру шарты бойынша төленуге жататын Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері Сақтандырушы әзірлеген Сақтандыру сомасына қолданылатын сақтандыру тарифтеріне сәйкес есептеледі. Сақтандыру сыйлықақысын Сақтанушы біржолғы немесе мерзімді сақтандыру жарналары түрінде бөліп төлеуге тиіс және қолма-қол ақшасыз нысанда төлеуге жатады.

55. Сақтандыру сыйлықақысы, оның мөлшері мен төлеу тәртібі сақтандыру шартында айқындалады. Қолданыстағы заңнамада көзделген кез келген салықтарды және (немесе) өзге де алымдарды сақтанушы жеке төлейді және сақтандырушыға аударылатын сақтандыру сыйлықақысына енгізілмейді.

56. Сақтандыру сыйлықақысын (оның бір бөлігін) сақтанушы сақтандыру шартында көзделген мөлшерде және мерзімдерде төлейді. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру сыйлықақысын төлеу күні сақтандырушының есеп айырысу шотына ақшалай қаражатты аудару күні болып есептеледі.

57. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысы ең төменгі сақтандыру сыйлықақысы мен қосымша сақтандыру сыйлықақысының сомасына тең.

58. Сақтанушы төлеуге жататын ең төменгі сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтандыру шартында көрсетіледі. Ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын есептеу сақтандыру шарты бойынша сақтандыру қорғауының бүкіл қолданылу кезеңіне келісімшарт бойынша жоспарланған ең төменгі сауда айналымына сақтандыру тарифін көбейту жолымен жүргізіледі. Сақтандыру шарты бойынша ең төменгі сақтандыру сыйлықақысының мөлшері әрбір келісімшарт бойынша ең төменгі сақтандыру сыйлықақыларын қосу арқылы айқындалады.

59. Ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын төлеу мөлшері мен тәртібі сақтандыру шартын жасасу кезінде белгіленеді. Ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын сақтандырушы толық немесе ішінара қайтаруға жатпайды, сондай-ақ Сақтанушы оны төлегеннен кейін ең төменгі сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін сақтандырушы азайтуға жатпайды.

60. Қосымша сақтандыру сыйлықақысы мына формула бойынша есептеледі:

$$(\sum(3 \cdot K \cdot T) - M),$$

мұндағы 3 - Шарт жасалған күннен бастап қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеу күніне дейін қалыптасқан сақтандырылған сауда айналымы;

K - Қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуге шот шығарған күніндегі Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің валюталық бағамы;

M - Ең төменгі сақтандыру сыйлықақысының төленген жалпы сомасы;

T - лимит бойынша тариф.

61. Егер ең төменгі сақтандыру сыйлықақысы сақтандыру сыйлықақысынан кем болса, онда егер сақтандыру шартында өзгеше тәртіп белгіленбесе, қосымша сақтандыру сыйлықақысы сақтандырушы шот берген күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күні ішінде төленуге тиіс.

62. Егер ең төменгі сақтандыру сыйлықақысы сақтандыру сыйлықақысынан үлкен немесе оған тең болса, онда қосымша сақтандыру сыйлықақысы алынбайды.

63. Сақтандыру шарты бойынша сақтандыру сыйлықақысы Сақтанушы төлейтін сақтандыру жарналарынан, Шарттың Қосымшасында баяндалған сомадан, есептеу тәртібі мен төлеу мерзімінен тұрады. Егер қосымша сақтандыру сыйлықақысын есептеу нәтижесі теріс мән болса, сақтандырушы ең төменгі сақтандыру сыйлықақысының тиісті бөлігін қайтармайды.

64. Сақтанушы сақтандыру шартында көрсетілген мерзімдерде ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын (немесе сақтандыру жарнасын) төлемеген жағдайда, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеген күннен бастап сақтандыру қорғаудың қолданылуы тоқтатылады. Бұл ретте сақтанушы сақтандырушының алдында сақтандыру қорғауының қолданылуы тоқтатылған күнге дейінгі сақтандыру кезеңі үшін тиесілі ең төменгі сақтандыру сыйлықақысын толық төлеуге жауапты болып қалады. Бұл жағдайда сақтандырушы Сақтанушыға және Пайда алушыға Қағидалардың 17-тарауына сәйкес сақтандыру шартының тоқтатылғаны туралы жазбаша хабарлайды.

65. Егер сақтандыру жағдайы белгілі бір сақтандыру жарнасын төлегенге дейін орын алған болса, сақтанушы сақтандыру сыйлықақысының толық сомасын төлегеннен кейін ғана сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырады. Сақтандырушы сақтандыру сыйлықақысының төленбеген бөлігінің сомасын есепке жатқыза отырып, сақтандыру төлемін жүзеге асыруға құқылы.

Қағидалардың 66-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12. 2022 жылғы шешіміне сәйкес алынып тасталды (№14 хаттама)

66. Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес алынып тасталды (№14 хаттама)

67. Кезекті Сақтандыру жарнасы уақтылы төленбеген жағдайда сақтандырушы сақтанушыдан Қазақстан Республикасы Азаматтық кодексінде белгіленген тәртіппен және көлемде өсімпұл төлеуін талап етуге құқылы.

12-тарау. Сақтандыру тәуекелінің артуының салдары

68. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы дереу, алайда өзіне белгілі болған сәттен бастап 5 (бес) жұмыс күнінен кешіктірмей, егер бұл өзгерістер Сақтанушының қандай да бір іс-әрекетінің нәтижесінде туындаса және Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына айтарлықтай әсер етсе, Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға хабарланған талаптар мен жайттардың өзгергені туралы сақтандырушыға жазбаша хабарлауға тиіс.

69. Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соғатын жайттар туралы хабардар етілген сақтандырушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуді және сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы.

70. Егер Сақтанушы Сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе қосымша Сақтандыру сыйлықақысын төлеуге қарсылық білдірсе, Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы. Бұл ретте сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын қайтару тәртібі сақтандыру шартымен белгіленеді.

Қағидалардың 71-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

71. Сақтанушы сақтандыру сыйлықақысын төлеу талаптарын қадағаламаған жағдайда, Сақтандырушы Сақтандыру шартын бұзуды және оның бұзылуынан келтірілген залалды өтеуін талап етуге немесе Сақтандыру жағдайы орын алған кезде Сақтандыру төлемінің көлемін Сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына мөлшерлес азайтуға құқылы.

72. Егер сақтандыру тәуекелінің ұлғаюына әкеп соқтыратын жайттар жойылса, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы емес.

73. Сонымен қатар, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтанушы Сақтандырушыны барлық қолжетімді құралмен тәуекелді арттыруы мүмкін барлық өзге жағдайлар туралы (оның ішінде телефон, факс бойынша), атап айтқанда, мыналар туралы хабардар етуге міндетті:

- Шетелдік контрагенттің қаржылық жағдайындағы қолайсыз өзгерістерге, төлемдер сипатына және Шетелдік контрагент басшылығының кадрлық құрамындағы маңызды өзгерістерге қатысты ақпарат;
- төлеу бойынша міндеттемелерді орындаудағы маңызды нашарлау;
- осы шетелдік контрагенттің кредит қабілеттілігінің нашарлауына байланысты шетелдік контрагенттің атына басқа жеткізушілердің жөнелтулерін тоқтата тұру;
- төлемдердің кешіктірілуіне және/немесе осы мәселе бойынша қабылданып жатқан іс-қимылдарға байланысты шетелдік контрагентке қатысты талап-арыздар қозғау.

13-тарау. Сақтандыру жағдайы орын алған кездегі сақтанушының іс-әрекеті

74. Сақтандыру жағдайының орын алуын, сондай-ақ оған келтірілген залалды дәлелдеу сақтанушыға жүктеледі.

75. Егер сақтандыру шартында өзгеше ескертілмесе, сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға басталған кезде және/немесе оның салдарынан сақтандыру жағдайы орын алса және/немесе сақтандыру жағдайының орын алу тәуекелін ұлғайтатын жағдай мүмкін болса, сондай-ақ сақтандыру жағдайы орын алған кезде сақтанушы:

- 1) ықтимал шығындардың алдын алу немесе азайту үшін барлық шараларды қолдануы;

2) сақтандыру жағдайының орын алғанын растайтын құжаттарды алу үшін барлық шараларды қолдануы;

3) Сақтандыру жағдайы туралы білген сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күннен кешіктірілмейтін мерзімде осы оқиға туралы, оған оқиғаның жайттары, залалдың түрлері мен болжамды мөлшері туралы барлық белгілі мәліметтерді хабарлауға, Сақтандырушымен кейінгі іс-қимылдарды Сақтандырушымен келісуге міндетті;

4) шетелдік контрагенттің немесе өзге де үшінші тұлғалардың қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлеу тәртібі мен мерзімдеріне әсер ететін кез келген келісім жасасқанға, құқықтардан бас тартқанға не өзге де біржақты әрекеттер жасағанға дейін Сақтандырушының алдын ала келісімін алуға өтініш жасауға құқылы.

5) сақтандырушымен алдын ала келісім бойынша немесе сақтандырушының нұсқаулықтарына сәйкес қысқа мерзімді дебиторлық берешекті өндіріп алу үшін шетелдік контрагентке және (немесе) өзге тұлғаға сот тәртібімен талап қою.

6) сақтандырушыға қысқа мерзімді дебиторлық берешекті өндіріп алу және ықтимал шығындарды азайту (алдын алу) бойынша жасалған немесе жоспарланатын кез келген іс-әрекеттер туралы хабарлау.

7) сақтанушының немесе сақтанушының атынан әрекет ететін тұлғаның шетелдік контрагент, шетелдік контрагенттің атынан және оның тапсырмасы бойынша әрекет ететін үшінші тұлғалар жіберген кез келген соманы алғаны туралы сақтандырушыға дереу (бірақ кез келген жағдайда күнтізбелік 5 күннен кешіктірмей) хабарлауға міндетті.

105-тармақтың 8) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес жазылды (№14 хаттама)

8) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиға орын алғаннан кейін Сақтандырушының келісімінсіз Шетелдік контрагентпен қандай да бір келісім жасаспау;

9) Сақтандырушының талабы бойынша сақтандырушыға немесе ол көрсеткен тұлғаға қысқа мерзімді дебиторлық берешекті өндіріп алу мақсаттары үшін сақтандырушыны ұйымдастыратын нысаны мен мазмұны бойынша сенімхат беру.

10) Сақтандырушыға Сақтандыру төлемін жасауға қажетті барлық құжаттар мен мәліметтерді ұсыну;

11) сақтандырушыға шығынның себептері мен көлеміне қатысты тергеу жүргізуге, шығынды азайту іс-шараларына қатысуға мүмкіндік беруі керек.

Қағидалардың 76-тармағы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес баяндалған (№14 хаттама)

76. Сақтандыру сақтанушы мынадай жайттардан кейін жүзеге асырған тиісті шетелдік контрагент бойынша экспорттық жеткізу бөлігінде қысқа мерзімді дебиторлық берешекке қолданылмайды:

1) осындай шетелдік контрагент бойынша кредиттік лимиттің күшін жою;

2) Шетелдік контрагенттің банкроттығы;

3) шетелдік контрагенттің төлемеуі (кешіктірілуі), яғни мұндай шетелдік контрагенттің сақтандырылған қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлеу жөніндегі міндеттемелерін орындамауы немесе тиісінше орындамауы.

77. Сақтандырушы немесе оның өкілі сақтанушының оқиғаның орын алғаны туралы хабарламасын күтпей-ақ, сақтандыру оқиғасын тергеп-тексеруге кірісуге құқылы. Сақтанушы оған бұл жағдайда кедергі жасауға құқылы емес.

78. Сақтанушы сақтандыру жағдайы бойынша барлық ақпаратты хабарлауға және сақтандырушыға қажетті көмек көрсетуге тиіс.

14-тарау. Сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттардың тізбесі

79. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін сақтанушының белгіленген нысандағы сақтандыру оқиғасы туралы өтініші және Сақтандыру жағдайы туралы акт негізінде жүргізеді.

80. Сақтандыру жағдайы туралы актіні Сақтандырушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға жасайды.

81. Егер сақтандыру жағдайы туралы өтінішті тексеру кезінде сақтанушыға келтірілген залал сақтандыру жағдайының нәтижесінде болмағаны анықталса немесе уақтылы хабарламау салдарынан сақтанушыда туындаған залалдың фактісін, себебін және/немесе осы залалдың көлемін анықтау мүмкін болмаса, сақтандыру жағдайы туралы акт жасалмайды. Бұл жағдайда Сақтандырушы Сақтандыру жағдайы туралы акт жасамау себептері көрсетілетін еркін нысандағы құжат жасайды.

82. Нәтижесінде залал келтірілген сақтандыру жағдайының туындау фактісі мен себебі сақтанушы немесе ол уәкілеттік берген тұлға ұсынатын мынадай құжаттармен расталуы тиіс:

1) жеке куәлік және сақтандыру төлемін алу талаптарын сақтау үшін:

- Сақтандырушының корпоративтік Интернет-ресурсында орналастырылған нысанға сәйкес сақтандыру жағдайы туралы өтініш;

- Сақтандыру шарты;

2) Сақтандыру жағдайының болуын дәлелдеу үшін:

- мемлекеттік органдардың сақтандыру жағдайының орын алу фактісін растайтын, егер оларды қандай да бір жолмен алуға болатын құжаттар мен нормативтік құқықтық актілері немесе кез келген ресми және бейресми көздерден (бұқаралық ақпарат құралдары мен интернетті қоса алғанда) алынған, сақтандыру оқиғасының орын алу фактісін растайтын кез келген басқа ақпарат немесе куәліктер;

3) келтірілген Залалдың мөлшерін дәлелдеу үшін:

- барлық толықтырулармен, қосымшалармен және ерекшеліктермен экспорттық келісімшарт;

- Сақтанушы жүргізген Шығын мөлшерін есептеу;

- тапсырыстардың, тапсырыстарды растаудың, жеткізу (жөнелту) туралы құжаттардың, шоттардың, Сақтанушының шетелдік контрагентке қысқа мерзімді дебиторлық берешекті төлеу туралы талаптарының (ескертулерінің), сақтанушы мен шетелдік контрагент арасындағы салыстыру актілерінің, хат-хабарлардың көшірмелері;

4) Сақтандырушы суброгация құқығын іске асыруы үшін:

- Суброгация құқықтарын жүзеге асыру үшін қажетті барлық құқық белгілейтін құжаттар мен өзге де құжаттар;

- шарттар, кепілгерліктер, кепілдіктер, өзге де келісімдер немесе шарттар, сақтанушының барлық толықтырулары мен қосымшаларымен бірге қысқа мерзімді дебиторлық берешекті өтеуді қамтамасыз етудің өзге де нысандары, сондай-ақ қамтамасыз етуді орындау туралы талаптар қойылғанын растайтын құжаттар;

- шетелдік контрагент банкроттыққа ұшыраған кезде сақтанушының қысқа мерзімді дебиторлық берешекті кредиторлар талаптарының тізіліміне енгізу үшін қажетті іс-әрекеттерді орындағанын және (немесе) шетелдік контрагент еліндегі банкроттық рәсімін реттейтін қолданыстағы заңнамаға сәйкес өзге де қажетті іс-әрекеттерді орындағанын растау;

- келтірілген залалдың көлемін растайтын өзге де құжаттар.

83. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының басталу фактісі мен жайттарын және сақтанушының залал мөлшерін анықтау, сондай-ақ сақтанушының ықтимал залалдар сомасын азайту бойынша барлық қажетті шараларды қабылдағанын растау мақсатында өзге құжаттарды сұрату құқығын өзіне сақтайды

15-тарау. Сақтандыру төлемдерін жүзеге асыру тәртібі мен шарттары

84. Сақтанушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы жазбаша өтініш алғаннан кейін, сондай-ақ сақтандыру төлемі үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынғаннан кейін сақтандырушы мынадай іс-әрекеттерді жүзеге асырады:

1) Сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталу фактісі мен себептерін белгілейді; сақтанушының өтінішінде келтірілген мәліметтердің шындыққа сәйкестігін тексереді; сарапшыларды, бағалаушыларды тарту қажеттілігін айқындайды, өзге де әрекеттерді жүзеге асырады;

2) Сақтандырушы шартында белгіленген күту кезеңі ішінде сақтанушымен бірлесіп немесе егер мұндайлар мүмкін болса, Залалды барынша азайту жөнінде дербес шаралар қабылдайды;

3) оқиға сақтандыру жағдайы болып танылған кезде сақтандыру төлемінің көлемін айқындайды, сақтандыру жағдайы туралы акт жасайды.

85. Сақтандырушы Сақтандыру төлемін Сақтандыру шартында айқындалған күту кезеңі өткеннен кейін Сақтанушы осы Қағидалардың 14-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынуы, сондай-ақ Сақтандырушы немесе оның өкілі жасаған Сақтандыру жағдайы туралы актінің негізінде жүзеге асырады.

86. Сақтандыру төлемін сақтандырушы сақтандыру оқиғаларының әрбір түрі үшін айқындалған Шартсыз франшизаны шегере отырып, сақтандыру жағдайының басталуы нәтижесінде Сақтанушы шеккен шығын мөлшерінде әрбір Шетелдік контрагент бойынша белгіленген Кредиттік лимит шегінде жүзеге асырады. Кредиттік лимит шегіндегі Сақтандыру төлемі = Залал - Шартсыз франшиза. Бұл ретте Сақтандыру төлемі Сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауға тиіс.

Шартсыз франшизаны ұстап қалу тәртібі Сақтандыру шартымен айқындалады.

87. Залалдың мөлшері, егер Сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандыру жағдайы туралы хабарландыру күніне Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкінің шетелдік контрагент елінің валютасына ресми бағамы бойынша қазақстандық теңгемен айқындалады.

88. Егер сақтанушы үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша өтем алған болса, Сақтандырушы Шартсыз франшизаны ескере отырып, келтірілген залал мөлшері мен сақтанушы алған өтем арасындағы айырма көлемінде Сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

89. Үшінші тұлғалардан келтірілген залал бойынша төлем немесе өтем алған сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру төлемінің артық алынған сомасын қайтаруға міндетті.

90. Тараптар арасында залалдың себептері мен көлемі туралы даулар туындаған жағдайда тараптардың әрқайсысы сараптама жүргізуді талап етуге құқылы. Сараптама оны жүргізуді талап еткен тараптың есебінен жүргізіледі.

91. Сақтанушының шығындарды болдырмау немесе азайту мақсатында шеккен шығыстарын, егер мұндай шығыстар қажет болса немесе сақтандырушының нұсқауларын орындау үшін жұмсалса, тіпті тиісті шаралар сәтсіз болса да, сақтандырушы өтеуге тиіс. Мұндай шығыстар нақты көлемде өтеледі, алайда Сақтандыру төлемі мен шығындар өтемінің жалпы сомасы Сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасынан аспайды. Егер шығыстар сақтанушының сақтандырушын нұсқауларын орындауы нәтижесінде туындаған болса, олар сақтандыру сомасына қарамастан, толық көлемде өтеледі.

92. Сақтандырушы сақтанушының ықтимал шығындарды азайту үшін ақылға қонымды және қолжетімді шараларды қасақана қабылдамауы салдарынан туындаған шығындар бөлігінде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

93. Егер Сақтанушы осы Қағидалардың 14-тарауында көрсетілген құжаттарды ұсынбаса, Сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

94. Шығынның себебін барабар айқындау мүмкін болмаған жағдайда, осы шығын коммерциялық сипаттағы сақтандыру оқиғасы салдарынан туындаған ретінде қаралады.

16-тарау. Сақтандыру төлемі немесе сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдау мерзімі

95. Сақтандырушы сақтанушыдан сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның басталғаны туралы хабарлама алған сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күнге дейінгі мерзімге күту кезеңі белгіленеді.

96. Сақтандырушы Сақтанушыны 15 (он бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы хабардар ету.

97. Егер Сақтандырушы Сақтандыру төлемінен бас тарту туралы шешім қабылдаса, ол бас тарту себебін негіздейді.

98. Сақтандырушы сақтандыру жағдайының болуын және келтірілген залалдың мөлшерін растайтын құжаттардың толық жиынтығын ұсыну және күту кезеңі өткен күннен бастап 20 (жиырма) жұмыс күні ішінде шешім қабылдайды және сақтанушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырады.

99. Сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін Сақтандырушы Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жауапкершілік көтереді.

100. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сақтанушы сотқа шағымдана алады.

101. Егер шетелдік контрагент елінің немесе Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары сақтанушының қызметіне байланысты қылмыстық іс қозғаса, сақтандырушы сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдау мерзімін тергеп-тексеру немесе сот талқылауы аяқталғанға дейін, сақтанушыны кідірту себептері туралы жазбаша хабардар ете отырып, кейінге қалдыруға құқылы.

102. Егер сақтандырушыда сақтандыру жағдайын немесе шығын мөлшерін растайтын құжаттардың түпнұсқалығына уәжді күмән болған жағдайда, мұндай құжаттардың түпнұсқалығы расталғанға дейін сақтандыру төлемі туралы шешім қабылдауды кейінге қалдыруға құқылы.

17-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату талаптары

103. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін Сақтандыру шартының қолданылуы сақтандыруды қорғаудың бүкіл қолданылу кезеңі бойы жалғасады. Бұл ретте Сақтандыру сомасы жүзеге асырылған Сақтандыру төлемінің сомасына азайтылады. Сақтандыру төлемі Сақтандыру сомасының толық көлемінде жүзеге асырылған кезде Сақтандыру шартының қолданылуы тоқтатылады.

104. Шарт тараптары жеке келісім жасау арқылы Шарттың қалған қатысушылары келіскен жағдайда тараптар сақтандыру Шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

105. Сақтандыру шарты келесі жағдайлардың бірі туындаған сәттен бастап мерзімінен бұрын тоқтатылған болып саналады:

- 1) сақтандыру объектісі қолданылуы тоқтатылған жағдайда;
- 2) Сақтандыру жағдайының орын алу мүмкіндігі жойылған және сақтандыру тәуекелі Сақтандыру жағдайынан басқа жағдайлар бойынша тоқтатылған жағдайда;
- 3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату туралы сот шешімінің заңды күшіне енген жағдайда;

105-тармақтың 4) тармақшасы Қоғамның Директорлар кеңесінің 23.12.2022 жылғы шешіміне сәйкес толықтырылды (№14 хаттама)

- 4) Сақтанушының сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлеу мерзімін кешіктірген сәттен бастап 30 (отыз) күнтізбелік күн ішінде Сақтандыру сыйлықақысын (сақтандыру жарнасын) төлемеуі;

- 5) заңнамада көзделген өзге де жағдайларда.

Көрсетілген жағдайларда Сақтандыру шарты Сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде осы тармақта көзделген жайттар туындаған кезден бастап тоқтатылған болып есептеледі, бұл туралы мүдделі тарап дереу, алайда 10 (он) жұмыс күнінен кешіктірмей растайтын құжаттардың көшірмелерін ұсына отырып, екінші тарапты жазбаша хабардар етуге

тиіс. Бұл ретте мұндай жазбаша хабарлама Сақтандыру шартының тоқтатылу фактісін жеткілікті құжаттамалық растау болып табылады, ал Сақтандырушы сақтандыру қолданылған уақытқа барабар Сақтандыру сыйлықақысының бөлігіне құқылы.

106.Сақтанушы Сақтандырушыға осы Қағидалардың 105-тармағында көрсетілген мән-жайлар туралы дереу хабарлауға міндетті.

107.Осы Қағидалардың 105-тармағына сәйкес Сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушы Сақтандырушы шартын мерзімінен бұрын бұзғаны үшін ақы ретінде, егер Сақтандыру шартында өзгесі анықталмаса, бұзған күннен бастап кезеңнің аяқталған күніне дейін сақтандыру кезеңіне пропорционалды Сақтанушыға төленуі тиіс Сақтандыру сомасының 20%-ын ұстап қалуға құқылы.

108.Сақтанушы сақтандыру шартынан бас тартқан кезде, егер бұл осы Қағидалардың 105-тармағында көрсетілген жайттарға байланысты болмаса, сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы немесе егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру жарналары қайтарылуға жатпайды.

109.Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кесірінен талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы Сақтанушыға төлеген Сақтандыру сыйлықақысын немесе сақтандыру жарналарын толық қайтаруға міндетті.

18-тарау. Суброгация

110.Сақтандыру төлемін төлеген сақтандырушыға төленген сома шегінде талап ету құқығы өтеді, оған сақтанушы сақтандыру нәтижесінде өтелген залалдар үшін жауапты тұлғаға қатысты ие болады.

111.Сақтанушы Сақтандыру төлемін алған кезде Сақтандырушыға өзінде бар барлық құжаттар мен дәлелдемелерді кідіртпей беруге және Сақтандырушының өзіне өткен талап ету құқығын жүзеге асыруы үшін қажетті барлық мәліметтерді хабарлауға міндетті.

112.Сақтандыру жағдайы нәтижесінде туындаған залалды өтеу бойынша шығындарға жауапты тұлға немесе үшінші тарап жүзеге асырған өтемдер сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін сақтандырушыға тиесілі болады. Сақтанушы осы өтеулер туралы Сақтандырушыға дереу хабарлауға және оларды алған сәттен бастап 5 (бес) күнтізбелік күн ішінде Сақтандырушыға аударуға міндетті.

113.Егер сақтанушы Сақтандырушы өтеген залалдар үшін жауапты тұлғаға өзінің талап қою құқығынан бас тартса немесе сақтанушының кесірінен осы құқықты жүзеге асыру мүмкін болмаса, Сақтандырушы Сақтандыру төлемін толық немесе тиісті бөлігінде төлеуден босатылады және артық төленген соманы қайтаруды талап етуге құқылы.

19-тарау. Қосымша шарттар

114.Тараптардың келісімі бойынша осы Қағидаларға сәйкес жасалатын Сақтандыру шартына, егер олар Қазақстан Республикасының заңнамалық актілеріне қайшы келмесе, қосымша талаптар енгізілуі мүмкін.

20-тарау. Дауларды шешу тәртібі

115.Сақтандырушы мен сақтанушы арасында туындайтын сақтандыру шарты бойынша даулар келіссөздер арқылы қаралады.

Егер Тараптар уағдаластыққа қол жеткізбесе, онда барлық даулар Сақтандырушының орналасқан жері бойынша Қазақстан Республикасының құқығын қолдана отырып, сот тәртібімен шешіледі.

Келісу парағы

Жоба: «KazakhExport» экспорттық сақтандыру компаниясы» акционерлік қоғамының экспорттаушының қысқа мерзімді дебиторлық берешегін сақтандыру қағидалары

Өзірлеуші: Сақтандыру департаменті

ІНҚ иесі: Сақтандыру департаменті

Лауазымның атауы	Тегі, аты, әкесінің аты (бар болса)	Қолы	Қол қойылған күні
Басқарма төрағасының орынбасары	Мукажанов Қуаныш Амангельдиевич		
Құқықтық қамтамасыз ету департаментінің директоры	Нурмухамбетов Серик Кайдарович		
Тәуекелдерді басқару департаментінің директоры	Шабарбаева Лейла Галымжановна		
Комплаенс-қызмет	Кабсаматов Қуаныш Акаевич		
Бизнес-аналитика департаментінің директоры	Аманбаев Айдар Болатович		

Сақтандыру департаментінің директоры _____ А.С. Маженова

Орынд.: И. Тюлькубаева (130)